

novinky

6-7 spod Bradla

BREZOVSKÝ

MINI JARMOK FEST

15. august 2020

- 14.00 – Folklórny súbor Brezová /Brezová pod Bradlom/
Otvorenie – predstavenie kalendára na rok 2021**
- 15.30 – Kapela „PÁNKO“ – hudobno - zábavné vystúpenie
pre deti s rodičmi /Bratislava/**
- 17.00 – Staré dobré časy – swingovo - evergreenová kapela
/Piešťany/**
- 18.00 – COUNTRY TIP Brezová pod Bradlom**
- 19.00 – Tuste Baletky – Hudobno - vzdelávacie teleso /Senica/**
- 20.00 – SLNIEČKO alebo Punto & rybacé hlavy /Piešťany/**
- 21.00 – 00.00 – DJ PEDRO – OLDIES Diskotéka /Veľké Leváre/**

• Občerstvenie • Predaj kalendára na rok 2021 • Prezentácia a predaj umeleckých výrobkov •

MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO

Z rokovania MsZ

Druhé zasadnutie mestského zastupiteľstva sa uskutočnilo 24. 6. 2020 za účasti 10 z 11 poslancov.

■ MsZ schválilo:

- Program MsZ Brezová pod Bradlom dňa 24. 06. 2020.

- Plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra Mesta Brezová pod Bradlom na II. polrok 2020.

- Súhlas s predajom nehnuteľností vo vlastníctve Mesta Brezová pod Bradlom do vlastníctva Bc. Juraja Tataru, bytom Staničná 2335/53, 921 01 Piešťany.

- Súhlas s predajom nehnuteľností vo vlastníctve Mesta Brezová pod Bradlom do vlastníctva žiadateľov Igora Pavlíka, bytom Dolný Štverník 654/11, 906 13 Brezová pod Bradlom a manž. Renáta Pavlíková, r. Ráčzková, bytom Dolný Štverník 654/11, 906 13 Brezová pod Bradlom.

- Predbežný súhlas so zriadením vecného bremena na pozemkoch vo vlastníctve Mesta Brezová pod Bradlom na základe žiadosti Západoslovenskej distribučnej a.s. Žiadateľ si dá na vlastné náklady vypracovať geometrický plán a znalecký posudok na určenie hodnoty zriadenia vecného bremena.

- Dodatok č. 6 k Všeobecne záväznému nariadeniu č. 2/2012 o mieste a čase zápisu dieťaťa na plnenie povinnej školskej dochádzky v základnej škole, o výške príspevku zákonného zástupcu dieťaťa a žiaka na čiastočnú úhradu nákladov na dieťa a žiaka v školách a školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta a o výške príspevku na nákup potravín v školských jedálnach v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta.

- Miroslava Mosného na ocenenie Cena mesta za vznik a rozvoj atletiky v Brezovej pod Bradlom.

- RNDr. Vlastimila Kátlovského na ocenenie Cena mesta za jeho prínos a zásluhy na rozvoji mesta. V rokoch 1990 – 1994 bol primátorom nášho mesta a v súčasnosti je predsedom o.z. Osobnosti spod Bradla, ktoré sa výrazne pricinilo o zviditeľnenie významných osobností a udalostí nášho mesta.

- Lukáša Krča na ocenenie Cena mesta za činnosť aktívneho výtvarníka. Reprezentuje svoju tvorbu po celom svete. Počas Light Art Show, kde maľuje svetlom, vystupoval už v Taliansku, Saudskej Arábii, ČR, Nemecku, Španielsku a na mnohých ďalších miestach. Okrem toho sa venuje aj street art maľovaniu a taktiež maľovaniu a kresleniu klasických obrazov. Výťažok z predaja niektorej svojej tvorby venoval na charitatívne účely.

■ MsZ zobralo na vedomie:

- Správu o plnení uznesení MsZ.

- Plnenie rozpočtu mesta na rok 2020 k 31. 3. 2020 – príjmy, výdavky, programový rozpočet podľa štruktúry k 31. 3. 2020.

- Plnenie rozpočtu mesta na rok 2020 k 31. 3. 2020 – príjmy, výdavky, programový rozpočet podľa štruktúry k 31. 3. 2020.

- A) stanovisko komisie pre ekonomiku, správu majetku a podnikanie B) výsledky hospodárenia príspevovej organizácie Technické služby mesta Brezová pod Bradlom za rok 2019.

- A) stanovisko komisie pre ekonomiku, správu majetku a podnikanie B) stanovisko dozornej rady C) účtovnú závierku obchodnej spoločnosti Mestské lesy, s.r.o., IČO 34141995, so sídlom Cesta SNP 245/2, 906 13 Brezová pod Bradlom za rok 2019. Odporučilo primátorovi mesta Brezová pod Bradlom pri výkone pôsobnosti valného zhromaždenia schválenie účtovnej závierky za rok 2019 v zmysle tohto uznesenia.

- Odborné stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu Záverečného účtu Mesta Brezová pod Bradlom za rok 2019.

- Analýzu vývoja príjmov mesta a opatrenia na zníženie dopadov krízy spôsobenej pandémiou COVID-19.

- Termíny zasadnutí MsZ v II. polroku 2020: **22. 09. 2020 (utorok)** a **09. 12. 2020**.

- MsZ prerokovalo Záverečný účet Mesta Brezová pod Bradlom a celoročné hospodárenie za rok 2019.

- **Zobralo na vedomie:** A) správu nezávislého audítora o overení účtovnej závierky zostavenej k 31. 12. 2019, B) stanovisko komisie pre ekonomiku, správu majetku a podnikanie, C) stanovisko hlavného kontrolóra, D) vysporiadanie schodku po úprave o nevyčerpané prostriedky zo štátneho rozpočtu a ďalšie účelovo určené finančné prostriedky v sume 40 054,19 EUR, zistného podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zo zostatku finančných operácií vo výške 40 054,19 EUR.

- **Schválilo:** A) v súlade s § 16 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov Záverečný účet mesta a celoročné hospodárenie za rok 2019 bez výhrad, B) zostatok finančných operácií v sume 111 190,44 EUR na tvorbu rezervného fondu podľa § 15 ods. 1 písm. c) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov, C) použitie rezervného fondu vo výške 137 782,63 EUR (zostatok rezervného fondu z roku 2019 vo výške 26 592,19 EUR a prírastok rezervného fondu v roku 2020 vo výške 111 190,44 EUR) na vykrytie kapitálových výdavkov a splácanie istiny úverov.

- MsZ prerokovalo návrh II. zmeny rozpočtu mesta Brezová pod Bradlom na rok 2020.

- Zobralo na vedomie: A) stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu II. zmeny rozpočtu mesta Brezová pod Bradlom na rok 2020, B) stanovisko komisie pre ekonomiku, správu majetku a podnikanie k návrhu II. zmeny rozpočtu mesta Brezová pod Bradlom na rok 2020, C) rozpočtové opatrenie č. 3/2020, ktorým sa vykonáva II. zmena rozpočtu mesta Brezová pod Bradlom na rok 2020.

- **Schválilo** rozpočtové opatrenie č. 4/2020, ktorým sa vykonáva II. zmena rozpočtu mesta Brezová pod Bradlom na rok 2020 tak, ako bola predložená.

■ MsZ nezvolilo:

- Ing. Gabrielu Ciranovú za členku komisie pre ekonomiku, správu majetku a podnikanie.

(kompletné uznesenia a zápisnica z rokovania MsZ 24. 6. 2020 sú uverejnené na www.brezova.sk)

MESTSKÝ ÚRAD

140. výročie narodenia generála Milana Rastislava Štefánika

Milan Rastislav Štefánik prišiel na svet 21. júla 1880 vo vtedajšom Rakúsko-Uhorsku ako príslušník neslobodného národa bez vlastnej správy, školstva i vlastnej inteligencie. V čase I. svetovej vojny sa naplno venoval vojenskej a diplomatickej činnosti rodiačeho sa československého odbojca. V septembri 1917 sa pre noviny *New York World* vyjadril slovami: „*Bude tento svet bezpečným miestom pre demokraciu? Má malý národ práve toľko práva ísť svojou cestou, žiť svojím národným životom ako národ veľký? Táto vojna musí vyriešiť obe tieto otázky. A miestom, kde ich musí vyriešiť, je stredná Európa.*“

Generál Štefánik svoj národ oslobodil. Stal sa spoluzakladateľom Československej republiky – nového demokratického štátu, prinášajúceho Čechom a Slovákom i slobodu národnú. Jeho ďalšie činy prerušila tragická smrť pri návrate domov. Štefánikova vízia novej demokratickej Európy ako priestoru pre slobodné a rovnoprávne európske národy sa plne uskutočnila až po páde totalitných režimov v strednej Európe v roku 1989.

20. júla, v predvečer výročia narodenia Milana Rastislava Štefánika, pripravili v Brezovej pod Bradlom usporiadatelia – *Historický ústav Slovenskej akadémie vied, Mesto Brezová pod Bradlom, Občianske združenie Osobnosti Pod Bradlom a Múzeum Dušana S. Jurkoviča* – podujatie k **140. výročiu narodenia generála Milana Rastislava Štefánika**. Usporiadatelia, hostia i prítomní položili kvety k pamätnej tabuli M. R. Štefánika na brezovskom námestí. Zazneli štátna hymna a hymnická pieseň Kto za pravdu horí v podaní Mužského cirkevného spevokolu ECAV Brezová pod Bradlom pod vedením Vladimíra Húsku. Slávnostnú atmosféru dotváral krojovaný pár z Folklórneho súboru Brezová.

Podujatie pokračovalo v sále Národného domu Štefánikovho. Hostí privítal primátor mesta Jaroslav Ciran. Vyzdvihol, že náš

kraj je „miestom, ktoré dalo Slovákom spoluvtorcov našej štátnosti – Štefana Osuského, Jána Papánka, Ivana Krna, no predovšetkým najväčšieho Slováka a zároveň veľkého Európana Milana Rastislava Štefánika.“ Minister zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Ivan Korčok sa vo svojom príhovore prihlásil k odkazu M. R. Štefánika a slovenských diplomatov predstavených na podujatí. S pozdravmi vystúpili veľvyslanec Francúzska Christophe Léonzi, zástupkyňa veľvyslankyne USA Natasha Franceschi a veľvyslanec Českej republiky Tomáš Tuhý. Nasledovala premiéra videodokumentu

Dušan Samuel Jurkovič Mohyla generála Štefánika, ktorý pripravilo Múzeum D. S. Jurkoviča. Panelovú výstavu *Milan Rastislav Štefánik a tí, čo ho nasledovali* predstavil jej autor, riaditeľ Historického ústavu Slovenskej akadémie vied Slavomír Michálek. Výstava približuje siedmich slovenských diplomatov – Milana Rastislava Štefánika, Štefana Osuského, Vladimíra Svetozára Hurbana, Juraja Slávika, Vladimíra Martina Palica, Ivana Krna a Jána Papánka. „Životné

osudy slovenských diplomatov, počnúc Milanom R. Štefánikom ... reflektujú nielen dynamiku a tragédie minulého storočia, ale

i obrovský vývojový oblúk, ktorým Slováci prešli na medzinárodnom poli – od takmer zdecimovaného etnika na konci 19. a začiatku 20. storočia, cez medzivojnovú demokraciu, vojnový totalitný režim a 40 rokov komunizmu, až po samostatný demokratický štát, súčasť Európskej únie“, zdôraznil Slavomír Michálek (prednášku S. Michálka si môžete prečítať na str. 6).

Milan Rastislav Štefánik bol ideovým tvorcom a organizátorom československých légii – zahraničného vojska bojujúceho na strane štátov Dohody proti Nemecku a Rakúsko-Uhorsku. Légie boli hlavným argumentom, ako presvedčiť mocnosti Dohody o potrebe podpory a súhlasu so vznikom nového štátu. Múzeum D. S. Jurkoviča získalo darom od rodiny Juričkovcov cenné legionárske uniformy a súčasti výstroja brezovského rodáka legionára Štefana Jurička. Moderátor podujatia v krátkosti predstavil životný príbeh tohto legionára a v sále privítal jeho syna Milana. Hostí – ministra zahraničných vecí Ivana Korčoka, veľvyslancov Francúzska Christopa Léonziho, Českej republiky Tomáša Tuhého, zástupkyňu veľvyslankyne USA Natashu Franceschi a zástupcov rodiny legionára Štefana Jurička, syna Milana a neter Jelu Juričkovú – si usporiadatelia uctili tradičnými brezovskými perkami.

Nasledoval presun do priestorov múzea na prehladku výstavy *Milan Rastislav Štefánik a tí, čo ho nasledovali* a na prehladku uniformami a súčasti výstroja legionára Štefana Jurička. Podujatie bolo ako sprievodné zaradené do programu osláv 140. výročia narodenia generála M. R. Štefánika konaných v rámci *Roku Milana Rastislava Štefánika*. Výstava, videodokument i reštaurovanie uniform boli zrealizované vďaka podpore vlády Slovenskej republiky. Výstava potrvá do 22. 8., videodokument i uniformy budú trvalou súčasťou múzea.

Oslavy 140. výročia narodenia generála M. R. Štefánika vyvrcholili v utorok 21. júla v jeho rodných Košariskách pod záštitou prezidentky SR Zuzany Čaputovej.

Program sa začal o 9.00 hod. položením vencov pri pamätníku M. R. Štefánika pred Obecným úradom v Prieipasnom. Hlavné oslavy otvorili slávnostné služby Božie v košarišskom evanjelickom kostole a pokračo-

vali kladením vencov pred rodným domom Milana Rastislava Štefánika. Zúčastnila sa ich prezidentka SR Zuzana Čaputová, predseda

vlády SR Igor Matovič, predseda NR SR Boris Kollár, minister obrany Jaroslav Naď, predseda TSK Jaroslav Baška, starosta Košarísk Štefan Antol, primátor nášho mesta Jaroslav Ciran, starosta Prieipasného Peter Czere, primátor Myjavy Pavel Halabrín, ďalší starostovia z okolitých obcí a vzácní hostia.

Prezidentka vo svojom príhovore vyzdvihla významné zásluhy gen. M. R. Štefánika a uviedla, že „aj keby Milan Rastislav Štefánik bol známy len pre to, čo dosiahol ako astronóm, vynálezca, fotograf, meteorológ, cestovateľ, letec a vojak, aj tak by patrila k veľkým slovenského národa a hovorili by sme o ňom ako o fenomenálnom človeku.“ Na záver dodala že: „časy, keď mohol niekto Slovákom Štefánika vziať, sa už minuli. O to dôležitejšie je, aby sme sa ho sami nevzdávali, ale žili a konali v duchu jeho odkazu.“

Súčasťou osláv bol aj prelet leteckej techniky Ozbrojených síl SR a ocenenie piatich vojnových veteránov, priamych účastníkov II. svetovej vojny a bojov za oslobodenie – medzi nimi aj nášho rodáka Jána Krutého, člena partizánskeho oddielu Repta II. Štefánikovej brigády. Oslavy pokračovali otvorením výstavy nazvanej *Reflexie domoviny* a programom *Veriť, milovať, pracovať*, v ktorom sa predstavila Božidara Turzonovová a Danubius Octet Singers s dirigentom Danielom Simandlom.

MŠÚ Brezová pod Bradlom

Mesto Brezová pod Bradlom oznamuje, že od pondelka 3. 8. 2020 je Mestský úrad otvorený v pôvodných úradných hodinách pre verejnosť:

Pondelok:	7.30 - 16.30 hod.
Utorok:	7.30 - 15.30 hod.
Streda:	7.30 - 16.30 hod.
Štvrtok:	7.30 - 15.30 hod.
Piatok:	7.30 - 13.30 hod.

NÁZORY / KOMENTÁRE

Máme správny vzťah k deťom?

Pri prechádzke prírodou ma upútalo pri neďalekom kriku vtáčie hniezdo. Podišiel som bližšie a zistil som, že na tomto kriku hniezdi drozdia rodinka. Jedno z mláďat vypadlo z hniezda na zem. Bolo odrastené, ale lietat ešte nevedelo. K mláďaťu sa pomaly blížil lovecký pes, aby vtáča zadrhol. Odrazu, kde sa vzal, tu sa vzal, na blízky konár si sadol čierny drozd. Našuchoril perie a spustil taký neuveriteľný krik, o akom by sa človeku ani nesnívalo. Škriekal, preletoval z konára na konár, často do nebezpečnej vzdialenosti od loveckého psa. A ten pes odrazu zabudol na bezmocné drozdíča, vyplieštal oči na to vrieskajúce čudo a odišiel.

Ochrana mládat vo zvieracej ríši je známa. Ako to vyzerá v ríši nás ľudí? Svoje inštinkty potláčame a nechávame sa ovplyvňovať racionálnymi, vecnými argumentmi a vzťahmi. Napríklad: Syn vraj okúsil drogu, ale my zareagueme - veď nech to vyskúša, on aj tak toho skoro nechá. Prepada nám dcéra počítačománii? Ale veď v počítačoch je budúcnosť. Že sa s nami doma už ani nezhovára? Že od reči o tom, čo v byte či dome treba urobiť, mimovoľne odbočí a začne hovoriť o najnovších počítačových vírusoch? A zase nájdeme obhajobu. Nič to, veď ona z toho vyrastie. Že náš syn nevie čo so sebou už robiť, má tetovanie a pirsing i zelené vlasy. Ale veď aj my sme boli mladí a rebelovali proti konvencii. Že dcéra bola na potrate? Nie je predsa sama a ešte študuje. Že naše 14 ročné dieťa chodí do akejsi podivnej sekty? Nuž aspoň v niečo verí. Že matka unavená zo zamestnania a domácich prác lieta okolo rodiny, varí, upratuje a dospelá dcéra dlho vyspáva? Nič to, veď v živote sa ešte dosť narobí, nech si odpočinie. Sedí matka s takmer dospelou dcérou v preplnenom autobuse a staršia stojača pani požiada slečnu či by ju pustila sadnúť a mamička zareaguje – dcérka len sed' až budeš stará, ešte sa dosť nastojíš! A tak by som mohol pokračovať.

My, rodičia, niektorí často, iní menej často, nerobíme to, čo ten drozdí tatko. Vymyslíme si množstvo argumentov, len aby sme si deti neznepríateľili, aby sa nám neodcudzili. Pritom sa tak už stalo. V skutočnosti takýmto prístupom sme sa stali ich nepriateľmi, pretože sme na ich záchranu pred nebezpečenstvom, ktoré môže byť v prvej fáze iba „blížením sa poľovníckeho psa“ neurobili nič, alebo málo. Preto by sme mali zabudnúť na alibistické argumenty a stať sa skutočnými rodičmi, vychovávateľmi a ochrancami našich detí. Prežívame hektickú dobu, éra budovania kapitalizmu na Slovensku priniesla mnohé prevratné požiadavky na ľudí, s ktorými sa mnohí rodičia ťažko vyrovnávajú. Tí finančne dobre situovaní vidia výchovu cez zahŕňanie detí rôznymi pôžitkami a na druhej strane je množstvo tých rodičov, čo majú existenčné problémy. Výchova dieťaťa by však mala byť prvoradá. Kde je zodpovednosť tých rodičov, ktorí pre rôzne nezhody, či už neveru, alkohol a ďalšie dôvody, sa rozchádzajú. Zrejme nedostatočne si uvedomujú, ako tým ubližujú svojim deťom, že následky správania ich ako rodičov sa negatívne podpisujú na psychiku ich detí.

Táto krátka úvaha ma napadla v súvislosti blížiaceho sa Dňa detí.

ĐURIŠ Jozef

(Poznámka red.: Vzhľadom na oznamy potrebné v súvislosti s koronakrízou nemohol byť článok uverejnený v minulých Novinkách spod Bradla č 4-5.)

Ako sa darí poslancom plniť predvolebné sľuby?

Či v NRSR alebo v regionálnych a obecných zastupiteľstvách, každý poslanec či poslankyňa má svoje priority, o ktorých sú presvedčení vzhľadom na poznanie problémov, ktoré treba riešiť. Do akej miery sa im zámer podarí pre-

sadiť, ovplyvňuje niekoľko faktorov. /V tejto úvahe nemám na mysli tých poslancov, ktorí kandidovali zo zámerom získať svoje osobné výhody, prípadne ktorí sú nastrčení ľuďmi, zostávajúcimi v anonymite, aby presadzovali ich záujmy./ Stáva sa, že poslanec na základe nových skutočností zistí, že jeho návrh nie je realizovateľný alebo je realizovateľný až v nasledujúcich volebných obdobiach, je prirodzené, že zmení názor v nádeji, že v budúcom volebnom období sa jeho zámer zrealizuje. Prídu však ďalšie volebné obdobia, príde nové zloženie vlád i parlamentov na všetkých úrovniach, prídu noví starostovia a na predošlé zábery sa zabúda a tie predošlé zostanú v úzadí. Prednosť majú nové priority. Čiže čo z toho vyplýva? Nuž to, že tu chýba kontinuita vládnutia a to na všetkých úrovniach. Presadzovanie zámerov v poslanceckom zbore, hlavne investičných, ktoré sú najnáročnejšie na financie, je otázka dohody. Presadí sa ten zámer, ktorý má podporu väčšiny poslancov. Prirodzene návrhy na dané projekty v mestách predkladajú odborné útvary mestského úradu. Tam, kde sú poslancecké kluby politických strán, tie pred zasadnutím MsZ sa stretávajú a rokujú medzi sebou za účasti primátora, či návrh podporia alebo nie, alebo hľadajú kompromis. V MsZ na Brezovej nie je žiaden poslancecký klub politickej strany, iba traja poslanci kandidovali pod hlavičkou politickej strany, ale môžem zodpovedne uviesť, že sa správajú ako nezávislí poslanci. Významnú úlohu zastáva primátor, ktorého názor silno ovplyvňuje postoj poslancov. Už aj preto, že on je ústredná postava, ktorá ukladá odborným útvarom v spolupráci s prednostom, aké návrhy majú predložiť MsZ, ktoré sa k nim vyjadruje. V tomto volebnom období je nás jedenásť poslancov, z toho šesť /z ktorých ústrednou postavou je kolegyňa Eva Zekucia/, ktorí majú väčšinu v MsZ, a majú možnosť rozhodovať o tom, či konkrétne návrhy sú v MsZ prijaté alebo nie. Táto šiestica ovláda všetky komisie pri MsZ, ktoré ako poradné orgány odporúčajú alebo neodporúčajú prijať predložené návrhy zasadnutiu MsZ. Bol by som rád, aby to bolo pochopené tak, že iba popisujem, aká je skutočnosť, aby si občania uvedomili, aké máme jednotliví poslanci šance byť úspešní pri hlasovaní.

Pred krátkym časom som mal rozhovor s asi tridsaťpäťročným občanom Brezovej, prakticky uvažujúcim a hovorili sme o spomínanej problematike. Patrí k tým občanom mesta, ktorý myslí i na budúcnosť a znepokojuje ho, že vedenie mesta s poslancami stále nedoriešili realizáciu priestorov pre dom seniorov. Pre mňa osobne bola a je to prioritou číslo jedna. I niektorí ďalší z poslancov to uvádzali vo svojom volebnom programe. Zastávam názor, že je to neodobrá vizitka pre primátorov i poslancov nielen tohto volebného obdobia, ale už niekoľkých predošlých volebných období. Je to hanba pre Brezovú, že nemáme dom seniorov. Nechcem zachádzať do minulosti, ale je mi smutno, keď vidím, že dediny ho majú a Brezová nie. Veď Brezová ho mala v minulosti v budove súčasnej reštaurácie Dolina. Pre mňa z neznámych dôvodoch pred vyše 60-timi rokmi zanihol. Poviem to takto. Nenašla sa doteraz medzi

poslancami osobnosť, ktorá by vedela strhnúť väčšinu poslancov k tomu, aby sústavne tlačili na vedenie mesta riešiť uvádzaný problém. Chýba nám, podľa môjho poznania, osobnosť charizmatická, zanietaná, presvedčená o potrebe, prichádzajúca i s nápadom, ako čo najskorej dom seniorov zrealizovať. Možno je medzi vami, spoluobčanmi, taký človek. Ak áno, prejavte sa! Vyzývam preto všetky kolegyne a kolegov poslancov, buďme v tejto snahe vytrvalí a robme všetko, každý podľa svojich možností a schopností, tento cieľ čo najskôr dosiahnuť.

Uvediem jeden poučný príklad z roku 1968. Tí starší si pamätajú aféru s generálom Šejnom, ktorý sa negatívne preslávil nezákonným obchodovaním zo semenami a preto dostal prezývku ďatelinový generál. Pred zodpovednosťou ušiel v spomínanom roku za hranice. Tolko z informácií vtedajších médií. Bol to človek, ako som sa dozvedel z relácie Českej televízie pred niekoľkými rokmi, ktorý mal iba základné vzdelanie a už ako vojak ZVS dosiahol hodnosť kapitána. Znie to neuveriteľne, ale stalo sa to. Útvar, v ktorom slúžil nedosahoval priaznivé výsledky pri previerkach na strelbách Šejna prišiel na nápad ako zabezpečiť úspešné strelby. Navrhol veliteľstvu, aby na nasledujúce previerky si požičali výborných strelcov z iných útvarov. Predložil vedeniu celú stratégiu, ako to dosiahnuť. Vedenie s tým súhlasilo, strelby dopadli vynikajúco a útvar bol priaznivo hodnotený. Nikdy sa neživil poctivou prácou, bol vekslák, za to však tak charizmatický a úžasný manipulátor, že si vedel postupne získať priazeň vysoko postavených činiteľov a stal sa dokonca členom Federálneho zhromaždenia ČSSR. Jedna poslankyňa, jeho kolegyňa, na otázku moderátorky ako je to možné, že človek iba zo základným vzdelaním dosiahol takéto pozície, odpovedala: „Viete, keď on hovoril tak presvedčivo, hovoril ako boh“.

Uvádzam to ako príklad, že ten, kto je obdarený takými schopnosťami ako Šejna a využije ich v pozitívnom slova zmysle, v prospech spoločnosti, je to, čo potrebujeme. Keď však ľudia s podobnými schopnosťami sledujú osobné záujmy a volíme ich, je tu vysvetlenie, ako je možné, že sme svedkami takých praktík obohacovania sa na úkor spoločnosti, pošliapavania elementárnych zásad rešpektovania zákonov, slušnosti a zneužívania právomocí verejného činiteľa. Hovoril som to v minulosti, hovorím to stále, že v súčasnej tzv. občianskej spoločnosti pre zdravý vývoj spoločnosti je potreba aktívneho prístupu ľudí k záležitostiam verejným. Svojou pasivitou a šomraním na neprávných miestach problémy nepomôžeme riešiť.

ĐURIŠ Jozef

Príspevky v tejto rubrike vyjadrujú názory ich pisateľov, nemusia vyjadrovať stanovisko redakcie Noviniek spod Bradla.

Svoje názory, postrehy a komentáre posielajte elektronickou poštou na adresu: mesto@brezova.sk alebo poštou na adresu vydavateľa Noviniek spod Bradla.

ŠKOLSTVO

Vyučovanie počas pandémie

Po opakovaných výzvach na dodržiavanie prísnejších hygienických opatrení vo všetkých masovokomunikačných prostriedkoch

prišlo k celoplošnému prerušeniu vyučovania na školách. Avizované dva týždne sa neskôr zmenili na neurčité - „do odvolania“. Nastala situácia, v akej sa doteraz nenachádzali ani žiaci, ani rodičia, ani učitelia. Hoci sa spočiatku deti tešili na „prázdniny“, mnohé už po pár dňoch zistili, že takéto učenie na diaľku kladie oveľa väčšie nároky na samostatnosť, precíznosť a zodpovednosť. Klobúk dole pred každým rodičom, ktorý si dokázal svoje dieťa „ustrážiť“, správne mu nastaviť nový režim v domácich podmienkach, prípadne mu byť primerane nápomocný (samozrejme - pri svojich sťažených pracovných povinnostiach).

Od 16. marca až do konca mája bolo možné len tzv. dištančné vzdelávanie. Komunikácia so žiakmi a ich rodičmi prebiehala elektronicky cez vopred určený portál bezkriedy.sk a webovú stránku školy. Učitelia podľa rozvrhov zadávali žiakom úlohy na jednotlivé predmety, prijímali od nich spätnú väzbu, ktorú následne vyhodnocovali. Neskôr boli textové a prezentačné možnosti rozšírené o audionahrávky a videoukážky. Výučbu cudzieho jazyka sa pani učiteľky snažili spestriť priamymi vstupmi pri on-line vysielaní cez aplikáciu zoom, ktorá sa pri počtoch do 15 osôb osvedčila a bola bezplatná.

Jún bol na zmeny v organizácii chodu školy mimoriadne pestrý a náročný. Od 1. júna na základe individuálneho rozhodnutia rodičov nastúpilo do školy 67 % žiakov 1. stupňa a 60 % žiakov 5. ročníka. Vstup do budovy a pobyt v nej bol presne časovo odstupňovaný s dodržaním všetkých bezpečnostných a hygienických podmienok. Ranný zdravotný filter (meranie teploty, dezinfekcia rúk, čestné vyhlásenie o zdravotnom stave), nosenie rúšok, používanie sociálnych zariadení, presuny na obedy a ďalšie nevyhnutné opatrenia - zvládali žiaci až obdivuhodne dobre.

Do práce nemuseli podľa svojho uváženia nastúpiť tzv. rizikové skupiny, čo v našej ZŠ znamenalo pomerne rozsiahle zastupovanie vyučujúcich z 2. stupňa na 1. stupni. Prebiehalo vyučovanie v triedach podľa upravených rozvrhov (1. - 5. ročník), zároveň aj dištančné vzdelávanie (1. - 9. ročník). Od 15. júna do vytvorených skupín pribudli ďalší 11 žiaci, pričom už nebol obmedzený počet osôb

v skupine a ráno sa nemusela merať teplota. Od 22. júna bolo umožnené nastúpiť aj žiakom 6. až 9. ročníka - celkovo prejavilo záujem 70 % detí. Prvé dni si s vyučujúcimi jednotlivých predmetov kontrolovali, príp. dopĺňali portfólio svojich prác počas koronakrízy, potom sa už s triednymi učiteľmi venovali odovzdávaniu učebníc, úprave triedy a areálu školy.

30. júna si žiaci prevzali koncoročné vysvedčenie. Prváci boli hodnotení slovné, v 2. - 4. ročníku boli známku hodnotené len hlavné predmety, v 5. - 9. ročníku išlo o kombináciu (známku aj absolvoval). Aby sme dodržali objektivitu a spravodlivosť, kritériami pre klasifikáciu boli: polročné vysvedčenie, známky do 13. 3., percentuálne odovzdanie prác, projektov a klasifikovaných úloh, obhájenie (resp. doplnenie) úloh po príchode do školy. Napriek enormnej snahe a opakovaným výzvam vyučujúcich - dvaja žiaci pôjdu v auguste na preskúšanie, jeden na komisionálne skúšky. Naopak - z končiacich deviatkov pedagogická rada zvolila až dvoch premiantov pre školský rok 2019/20: Erik Michalička z 9. A, Aneta Jančia z 9. B. Športovkyňou roka sa stala Megan Čuvalová z 9. A. Gratulujeme!

Letné prázdniny sa chýlia ku koncu a my začíname pripravovať nový školský rok. Zostáva veriť, že v ňom už nebudeme musieť nadmerne investovať do hygienických prostriedkov, meniť pracovno-právne vzťahy, zapisovať prváčikov bez ich prítomnosti, rušiť školu v prírode či školské výlety...

J. Reptová

Elektronické prihlášky do ZUŠ

Riaditeľka Základnej umeleckej školy Brezová pod Bradlom na základe rozhodnutia ministra školstva, vedy, výskumu a športu v čase mimoriadnej situácie zo dňa 28. 4. 2020 týmto oznamuje všetkým priaznivcom umenia a kreativity, že ZUŠ spustila prijímanie elektronických prihlášok na štúdium do školského roku 2020/2021.

Elektronické prihlášky prijímame do 31. augusta 2020.

Elektronická prihláška sa nachádza na ľavej lište v časti „NAVIGÁCIA“.

Po vyplnení prihlášky sa Vám vygeneruje KÓD, ktorý si treba uschovať. Vyplnenú, vytlačенú a podpísanú prihlášku treba priniesť so sebou v deň konania prijímacích skúšok. K prihláške prosíme vytlačiť tiež „čestné vyhlásenie“. Ak nemáte možnosť prihlášku a čestné vyhlásenie vytlačiť, pomocou vyge-

Termíny školských prázdnin v školskom roku 2020/2021

Prázdniny	Posledný deň vyučovania pred začiatkom prázdnin	Termín prázdnin	Začiatok vyučovania po prázdninách	
jesenné	28. október 2020 (streda)	29. október - 30. október 2020	2. november 2020 (pondelok)	
vianočné	22. december 2020 (utorok)	23. december 2020 - 7. január 2021	8. január 2021 (piatok)	
polročné	29. január 2021 (piatok)	1. február 2021 (pondelok)	2. február 2021 (utorok)	
jarné	Banskobystrický kraj, Žilinský kraj, Trenčiansky kraj	12. február 2021 (piatok)	15. február - 19. február 2021	22. február 2021 (pondelok)
	Košický kraj, Prešovský kraj	19. február 2021 (piatok)	22. február - 26. február 2021	1. marec 2021 (pondelok)
	Bratislavský kraj, Nitriansky kraj, Trnavský kraj	26. február 2021 (piatok)	1. marec - 5. marec 2021	8. marec 2021 (pondelok)
veľkonočné	31. marec 2021 (streda)	1. apríl - 6. apríl 2021	7. apríl 2021 (streda)	
letné	30. jún 2021 (streda)	1. júl - 31. august 2021	2. september 2021 (štvrtok)	

nerovaného KÓDU Vám toto vytlačíme na mieste.

Prijímacie skúšky sa uskutočnia 3., 4., 8. a 9. septembra 2020.

Termíny konania prijímacích skúšok a podmienky prijatia žiakov na štúdium v ZUŠ budú zverejnené na webovej stránke školy a verejne dostupných miestach.

Ďakujeme za Vašu priazeň a podporu. Tešíme sa na každého nového žiaka.

Riaditeľka ZUŠ Anna Hašanová
a náš pedagogický kolektív

RÔZNE

Light Art Show -

„Večnosť v sekundách“
M. R. Štefánik

V sobotu 29. augusta sa o 16.00, 18.00 a 20.00 hod. bude konať predstavenie „Večnosť v sekundách“, v ktorom vám talentovaný Lukáš „Lukéro“ Krč predstaví ručne maľovaný príbeh o M. R. Štefánikovi.

Lukáš „Lukéro“ Krč z umeleckého ateliéru DOWIS.CZ druhýkrát rozžiari Národný Dom Štefánikov v Brezovej pod Bradlom, kde na špeciálne 4x2 m luminiscenčné plátno s hudobným doprovodom predstaví príbeh o M. R. Štefánikovi „Večnosť v sekundách“ unikátnou technikou Light Art. Show bude trvať 45 minút a súčasťou je aj bonus. Predpredaj vstupeniek je v Čajovníčke Jamayka (0918545644). Cena jednej vstupenky je 15€. Počet vstupeniek je obmedzený.

Milan Rastislav Štefánik

a tí, čo ho nasledovali

PhDr. Slavomír Michálek, DrSc., Historický ústav SAV, Bratislava

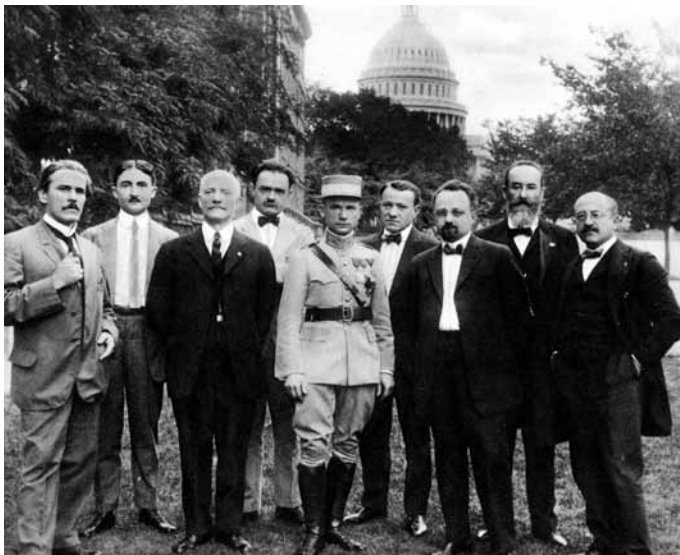
Životné osudy slovenských diplomatov, počnúc Milanom R. Štefánikom, sa začali písať pred takmer jeden a pol storočím a reflektujú nielen dynamiku a tragédie minulého storočia, ale i obrovský vývojový oblúk, ktorým Slováci prešli na medzinárodnom poli – od takmer zdecimovaného etnika na konca 19. a začiatku 20. storočia, cez medzivojnovú demokraciu, vojnový totalitný režim a 40 rokov komunizmu, až po samostatný demokratický štát, súčasť Európskej únie. Štefánik a jeho nasledovníci verili v spravodlivosť a ich

příbehy okrem iného poukazujú na to, aký význam mala a má diplomacia pre demokraciu a slobodu.

Milan R. Štefánik, je top-osobnosťou slovenských moderných dejín, na ktorého sme právom hrdí. A kto boli tí „ktorí ho nasledovali“? Bola to vznikajúca slovenská politická a kultúrna elita i bežní ľudia, spoločnosť zobúdajúca sa do národného bytia a života. A popri Štefánikovi som vybral do výstavy „Milan Rastislav Štefánik a tí čo ho nasledovali“ šiestich diplomatov. Ich mená, verím aspoň niektoré, každému niečo hovoria – Štefan Osuský, Vladimír Martin Palic, Vladimír Svetozár Hurban, Juraj Slávik Neresnický, Ivan Krno a Ján Papánek. Spolu so Štefánikom sedem Slovákov, ktorí zanechali výraznú stopu v československej diplomacii a v slovensko, resp. československo-amerických vzťahoch v 20. storočí. Okrem „povolania“ diplomata boli navyše aj legionári, spisovatelia, básnici, politici, medzinárodní právnici. Ich dramatické životné a profesionálne osudy v mnohom osvetľujú nielen dobu v ktorej žili, ale aj súvislosti a podmienky, ktoré ich konanie ovplyvňovali a ktoré späťne aj oni svojou činnosťou formovali.

Čo túto „sedmičku“ ozvlášťovalo a čo mali spoločné? Silné národné povedomie a dôraz na všeludské univerzálne hodnoty, hrdé vlastenectvo, hlad po vzdelaní, pevné evanjelické korene a väzby, boj za demokraciu a česko-slovenskú štátnosť, odpor k totalitám (hnedej i červenej), ale aj sklon k dobrodružnosti a ochota prekročiť humnú rodnej obce, inak povedané, túžba a odvaha vykročiť z malosti a bezvýznamnosti „domáceho prostredia“ do sveta a byť pri tom, kde sa odohráva niečo veľké, niečo „osudové“, resp. kde sa „tvoria“ svetové dejiny.

Pred necelými 102 rokmi vzniklo Československo, prvý spoločný štát Slovákov a Čechov. O republike oboch národov v roku 1955 jeden z jej zakladateľov, diplomat Štefan Osuský, v tom čase už žijúci v americkom exile, vidiac jej budúcnosť v Európe, a majúci tiež na pamäti osud Slovákov, napísal: „Nepatríme do Nemecka, ani do Ruska, ale do

Milan R. Štefánik s americkými krajanmi pred budovou Kapitolu vo Washingtone, 1917 © AKC

Európy. Celým našim duchovným založením, celou našou minulosťou, našimi záujmami kultúrnymi, intelektuálnymi a hospodárskymi a naším zemepisným položením patríme do Európy. S Európou žijeme, hýbeme sa a trváme. Európa nezahynie, keď v nej budú národy, ktoré svoj osud s ňou stotožňujú. My nielenže sa hlásime medzi ne, ale z národov strednej a východnej Európy nesieme zástavu Európy. Vernosť k sebe pre nás znamená vernosť k Európe.“ Práve tento európsky rozmer je v slovenskom „diplomatickom svete“ mimoriadne cenný a vážený.

V krátkosti o jednotlivých osobnostiach.

Často počúvam otázku, či je dnes ešte možné priniesť o Štefánikovi živote niečo nové – určite áno, napr. o jeho diplomatickej činnosti medzi americkými krajanmi v New Yorku, Pittsburghu, Chicagu či Washingtone v lete 1917 s cieľom získať legionárov v boji za vytvorenie Česko-slovenskej republiky či o jeho diplomatickej misii na Sibíri a v Japonsku na jeseň 1918.

Prvý z krajanov, ktorý navštívil Milana R. Štefánika v USA, bol Milan Getting, redaktor newyorských novín Slovenský Sokol a predseda Slovenského národného združenia, krajskej organizácie, združujúcej hlavne slovenských evanjelikov. Zasvätil ho do domácich pomerov a poznajúc celkovú situáciu krotil jeho elán a vízie o masívnom nábore vojenských dobrovoľníkov. Problémom bolo i to či bude americká vláda súhlasiť s uskutočnením takého náboru. Hoci boli USA oficiálne vo vojne s Nemeckom, stále dodržiavali neutralitný status s Rakúsko-Uhorskom. Navyše, aj v samotnej americkej politike prevládalo austrofilstvo a presadzovanie česko-slovenskej samostatnosti na úkor rozbitia

Rakúsko-Uhorska sa v americkej politickej elite objavovalo len sporadicky. Faktom bolo aj to, že i Paríž zaujímal hlavne nábor dobrovoľníkov medzi slovenskými a českými Američanmi a pokyny pre Štefánika zneli jasne – dodržiavať inštrukcie a spolupracovať s francúzskymi vojenskými a diplomatickými predstaviteľmi vo Washingtone. Štefánik bol francúzsky štátny občan, dôstojník s prepožičanou hodnosťou majora, ktorý pricestoval do USA na francúzsky pas, takže pochopiteľne musel rešpektovať pokyny Paríža. Už 18. júna 1917, tri dni po príchode do USA, rokoval vo Washingtone s francúzskym veľvyslancom Jean Jules Jusserandom. Jusserand uviedol Štefánika k ministrovi zahraničných vecí USA Robertovi Lansingovi a následne rokoval s Lansingovým zástupcom Frankom L. Polkom o spomenutom nábore dobrovoľníkov z radov krajanov. Povolenie začať akciu dostal Štefánik 20. júla 1917. Krátko potom informovalo veľvyslanectvo ministra vojny v Paríži, že Štefánik získal povolenie robiť diskkrétne nábor a za dva-štyri mesiace plánuje získať okolo 20 tisíc dobrovoľníkov. Faktom bolo, že bez účinnej pomoci francúzskeho veľvyslanca vo Washingtone by sa Štefánik k špičke americkej diplomacie na Štátnom departmente nedostal a súhlas americkej vlády by nezískal. Faktom bolo tiež to, že jeho praktické naplnenie sa pre rôzne príčiny rodilo veľmi ťažko. A tretím faktorom bolo to, že súhlas vlády USA na organizovanie vojenských jednotiek pre európsky front sa vzťahoval iba na tých, ktorí nepodliehali brannému súpisu USA. A v neposlednom rade dôležitú hrala úlohu aj finančná stránka celej náborovej akcie.

Uvedené fakty mali pre úspešnosť či neúspešnosť Štefánikovej misie v USA rozhodujúci význam. Najväčší význam mal pravdepodobne tretí fakt o americkej brannej povinnosti. Keď totiž USA vyhlásili vojnu Nemecku, do ich armády vstúpili aj viacerí slovenskí a českí dobrovoľníci. Po bezprostrednom súpise občanov vo veku 21 – 31 rokov ich americká vláda povinne zaraďovala do americkej armády. Išlo o tých, ktorí už boli americkými občanmi a celkovo do konca vojny išlo o viac než 41 tisíc krajanov, okolo 26 tisíc Slovákov a 15 tisíc Čechov. Milan R. Štefánik tak mohol robiť nábor iba u tých, ktorí ešte nemali americké občianstvo a nepodliehali brannej povinnosti štátu. Nábor dobrovoľníkov sa zintenzívnili v decembri toho istého roku, keď USA vyhlásili vojnu aj Rakúsko-Uhorsku. Pre mnohé, už uvedené, príčiny nedosiahol masový charakter. Do konca vojny prišli do Francúzska z radov amerických krajanov ako dobrovoľníci len 2304 mužov, z nich 1089 Slovákov. Napriek nie početnej získanej enkláve dobrovoľníkov nemožno Štefánikovu misiu chápať ako neúspešnú, mala totiž okrem vojenského náboru aj politický rozmer a tu sa útlému a chorľavému Štefánikovi podarilo vyvolať širokú podporu krajskej Ameriky a zjednotiť ju pre vznik štátu Čechov a Slovákov.

V súvislosti so Štefánikovou misiou v Amerike v lete 1917 chceme spomenúť ešte jednu zaujímavú súvislosť. Dňa 20. septembra sa stretol v New Yorku so slovenskými katolíckymi duchovnými v USA, ktorí dovtedy držali vernosť svätoštepánskej korune, teda Rakúsko-Uhorsku, a ktorí si želali rokovať iba so Štefánikom. On, evanjelik, dokázal túto mimoriadne vplyvnú slovenskú katolícku „vrchnosť“ po dlhšej diskusii presvedčiť, aby podporili program Milana Gettinga a Slovenského národného združenia a Alberta Mamateya a Slovenskej ligy v utvorení budúceho spoločného štátu Slovákov s Čechmi. Myšlienka stretnutia sa s katolíckou vrchnosťou prišla od samotného Štefánika po jeho rokovaní v hoteli Plaza s Michalom Bosákom. Významným faktorom bolo tiež to, že popri Bosákovi bol na strane Štefánika aj rev. Karol Murgaš. Štefánik, syn evanjelického farára pretriasal so slovenskou katolíckou elitou etické otázky revolúcie zo stanoviska katolíckej cirkvi a možných povinností rímsko-katolíckeho kňaza voči vlastnému národu. Svoje argumenty po dlhšej a vyčerpávajúcej debате prítomným 22 kňazom zhrnul nasledovne: Československo sa stane skutočnosťou a Slováci budú oslobodení bez ohľadu na to, či v akcii americkej katolíckej kňazstvom bude pomáhať alebo nie. Ale po revolúcii nastane nová práca, nové úlohy a nech prítomní kňazi nedopustia, aby potom o nich bolo povedané – opustili ste národ v jeho najkritickejšej chvíli. Príklon katolíckeho duchovenstva amerických Slovákov k myšlienke spoločného štátu Slovákov a Čechov v podobe podpísanej rezolúcie možno považovať za jeden z najvýznamnejších úspechov tejto americkej cesty Milana R. Štefánika.

Prvý, koho spomeniem po Štefánikovi, je **Štefan Osuský** – rodák z Brezovej, dvadsať rokov vyslanec vo Francúzsku, diplomat, ktorý podpísal *Trianonskú mierovú zmluvu* 4. júna 1920. Trianon možno dodnes považovať za jeden z najvýznamnejších mílnikov našich moderných dejín. Osuský bol tiež signatárom *Zmluvy o obnove československej ar-*

Štefan Osuský (vľavo) a Československý národný výbor v Paríži, 1939 © JBPf

mády s francúzskym premiérom Edouardom Daladierom na jeseň 1939, v podstate prvého dokumentu československého zahraničného protifašistického odboja. Po komunistickom prevrate patril k lídrom tretieho demokratického exilu v USA.

Tento rok je 100 rokov od Trianonu. Osuského „čas“ na mierovej konferencii v Paríži prišiel v jeseni 1919, keď ho T. G. Masaryk 7. novembra menoval za splnomocneného delegáta pre záverečné rokovania s Maďarskom. Ich predmetom boli najmä otázky nových hraníc. Návrhy na maďarské hranice vypracovala mierová konferencia už v lete 1919. Budapešť sa nádejala, že sa jej podarí zabrániť definitívnemu rozpadu Rakúsko-Uhorska a že rozdelenie monarchie bude len dočasné, čo živila aj s pomocou početnej žurnalistickej propagandy v zahraničí. Pracovala hlavne na tom, aby zabránila odtrhnutiu Slovenska a používala k tomu rôzne diplomatické i ne-diplomatické finty. Snažila sa nakloniť na svoju stranu hlavne Londýn, okrem iného aj koncepciou, že nové Maďarsko bude pre ríšu na Temži akýmsi „point d'appui“ (oporný bod) pre jej politiku na Balkáne.

Oficiálna maďarská delegácia prišla do Paríža na rokovanie po viacnásobných výzvach až 7. januára 1920. Na jej čele stál gróf Albert Apponyi, doma v Maďarsku síce populárny, no v zahraničí sa s ním spájali mŕtve veľkohoľské predstavy.

Malé odbočenie – spomeniem jednu „pikantnú“ príhodu súvisiacu s Apponyim. Gróf Albert Apponyi bol predstaviteľom maďarského revizionizmu a pôvodcom maďarizačných školských zákonov. V zahraničnej politike bol stúpencom berlínsko-viedenského-budapešťianskeho spojenectva napojeného na Bagdad. Na margo spojenectva s Berlínom na jednej svojej prednáške vyhlásil, že ak by mal nejaký človek zostúpiť z mesiaca na zem a mal by si vybrať, akou rečou bude hovoriť, určite by to mala byť nemčina. Po vojne sa Apponyi upol na Veľkú Britániu, v politike ktorej videl garanciu maďarského vplyvu a dominance v strednej Európe.

Rokovanie o mierovej zmluve s Maďarskom trvalo do 5. mája 1920. Maďarská delegácia po prevzatí memoranda Najvyššej rady konferencie oznámila, že Maďari hľadajú len vzájomné dorozumenie, medzinárodnú spravodlivosť a slobodu všetkých národov. Nedeľiteľnosť starého Uhorska obhajovala štyrmi argumentmi: historickým, zemepisným, národohospodárskym a kultúrnym. Ako historický argument uvádzali tisícročnú jednotu ríše. Zemepisne vraj predstavuje najdokonalejší celok so sieťou dolín a riek s prirodzenými hranicami. Z hospodárskeho hľadiska videli opäť jednotnosť ekonomického celku, kde Dolná zem tvorí poľnohospodársku „dielňu“, ktorej Slovensko dodáva stroje a zariadenia. Kultúrny argument predstavoval faktor nadvlády tzv. nižšej kultúrnej úrovne. Tu využili štatistiky a percentá gramotnosti a stredoškolského vzdelania jednotlivých národností a národov Uhorska, pričom Slovákov ani nespomenuli. Budapešť zaplavila mierovú konferenciu memorandami, spismi, mapami a rôznymi dokumentmi, ktoré boli často navzájom protirečivé. Osuský so svojim tímom ich študoval a rad za radom maďarské argumenty vyvracal. Po návrate do Paríža v polovici februára Apponyi predložil novú žiadosť, ktorá obsahovala opätovné podania,

prípisy a argumenty. Odpoveďou Najvyššej rady na spisy maďarskej delegácie (35 memoránd, 100 máp a 311 príloh) bol dokument zo 6. mája 1920. Obsahoval hlavné zásady a ustanovenia zmluvy, čím potvrdzoval pôvodné rozhodnutie dohodových mocností. Nasledovala písomná výzva predsedu konferencie Alexandra Milleranda adresovaná maďarskej vláde, aby menovala poverených zástupcov, ktorí prídu do Paríža podpísať mierovú zmluvu.

V deň slávnostného podpisu mierovej zmluvy s Maďarskom pricestoval do Paríža aj minister zahraničných vecí Edvard Beneš. Spolu s Osuským mali za Prahu podpísať zmluvu v paláci Grand Trianon. Krátky oficiálny ceremoniál vo veľkej galérii za účasti poverenikov dohodových mocností a spojeneckých štátov a maďarskej delegácie sa uskutočnil 4. júna 1920. Zmluva pozostávala zo štrnástich častí a každá z nich mala svoje nezástupiteľné miesto. K najzaujímavejším patrila druhá časť, ktorá hovorila o slovensko-maďarskej hranici. Štvrtá časť hovorila o tom, že Maďarsko uznáva samostatnosť Československa a vzdáva sa práv, ktoré malo kedysi Rakúsko-Uhorsko na Slovensku. V ďalšej sú zakotvené princípy maďarskej demobilizácie, ôsma hovorí o maďarských reparáciách.

Trianonská zmluva definitívne spečatila rozpad Rakúsko-Uhorska. Zároveň de jure potvrdila existenciu ČSR. Maďarsko zostala jedna tretina územia bývalej monarchie. Bol to stav, s ktorým sa Maďari odmietli zmieriť a revízia „nadiktovaného mieru“ je dodnes sprievodným znakom maďarskej politiky.

Podpisom *Trianonskej mierovej zmluvy* sa definitívne zavŕšil takmer dvojročný zložitý proces vyčleňovania územia Slovenska z Uhorska a jeho integrácie do Československej republiky. Slovensko sa stalo objektom a subjektom medzinárodnej politiky, regiónom s presne vytyčenými hranicami a hlavným mestom. Ako súčasť demokratickej Československej republiky prešlo v nasledujúcich dvoch desaťročiach vysoko pozitívnym kultúrnym, vzdelanostným a politickým rozvojom, ktorý by bol len ťažko predstaviteľný v prípade pretrvania Uhorského kráľovstva. Na strane druhej, maďarská spoločnosť sa po konci vojny prepadla do obdobia politickej nestability. V jej prípade bol Trianon potvrdením depresívneho vývoja po vojenskej porážke.

Z hľadiska prevládajúcej väčšinovej interpretácie minulosti sa zdá nevyhnutné, že slovenský a maďarský pohľad na Trianon budú vždy diametrálne odlišné. Rozdielny je už len význam, aký mu jednotlivé národné historiografie pripisujú. Pre tú maďarskú predstavuje podpis Trianonskej zmluvy kľúčovú udalosť, ktorá dodnes deformuje náladu spoločnosti. Pre väčšinu slovenských historikov je Trianon len formálnym a oneskoreným potvrdením toho, čo bolo podľa nich definitívne rozhodnuté už 28., resp. 30. októbra 1918.

Zopár poznámok k ďalším diplomatom. **Vladimír Svetozár Hurban** – syn Vajanského, legionár, najprv vojenský atašé vo Washingtone, potom vyslanec v Káhire, Što-

cholme a Washington. Vyslanec, ktorý, podobne ako Osuský, odmietol vydať vyslanectvo Nemcom po rozbití štátu na jar 1939.

Vladimír S. Hurban s Edvardom Benešom v Bielom dome na návšteve u amerického prezidenta Franklina D. Roosevelta © AKC

A tiež jeden zo 26 signatárov Deklarácie Spojených národov z 1. januára 1942, ktorá ako prvý medzinárodný dokument hovorila o bezpodmienečnej kapitulácii Nemecka a o vytvorení budúcej OSN.

Vladimír Martin Palic – dodnes úplne neznáma osobnosť, začínal ako pravá ruka Ivana Krna v Ženeve v československom úrade pri Spoločnosti národov, potom pokračoval ako ataše u Osuského v Paríži a Hurbana vo

Vladimír S. Palic (v strede) s Jozefom Lettrichom v Prahe na návšteve u Vladimíra S. Hurbana, 1947 © AKC

Washington. Po vojne sa vrátil na centrálu ministerstva zahraničných vecí v Prahe a ako jeden z tzv. Clementisových mužov bol po komunistickom prevrate z diplomacie úplne odstavený. Vrátil sa do Ameriky a uplatnil sa ako redaktor *Voice of America*. Popri tom dosiahol ako Slovák v šiestej najväčšej knižnici na svete – v Library of Congress – mimoriadne vysoký post ako šéf jej bibliografického oddelenia.

Juraj Slávik Neresnický – pochádzal zo známej evanjelickej rodiny z Dobrej Nivy, legionár, medzivojnový minister, vyslanec vo Varšave, minister exilovej vlády v Londý-

ne a po vojne veľvyslanec vo Washington. Potom po komunistickom prevrate jeden z lídrov tzv. tretieho zahraničného odboja v Rade slobodného Československa.

Komunistický prevrat v Československu zasiahol zásadným spôsobom do života všetkých jeho občanov. Pre Juraja Slávika, ako aj pre mnohých jeho spolupracovníkov a priateľov znamenal prerušenie pracovnej kariéry s dvomi možnosťami: prvou bol návrat domov a priam „raketová“ pracovná a ľudská degradácia, druhou život opäť v exile. Slávik

Jan Masaryk, Juraj Slávik (v strede) a Ján Papánek na zasadnutí Valného zhromaždenia OSN, 1947 © JBPF

odmietol „ostrohy“ totalitného režimu počas druhej svetovej vojny a ako hlboko presvedčený demokrat sa rovnako rozhodol aj v roku 1948. Na post veľvyslanca vo Washington rezignoval 3. marca 1948. Zvolal tlačovú konferenciu a prítomným novinárom prečítal pripravený text prehlásenia, v ktorom okrem iného uviedol: „Československá republika sa stala plne totalitným a policajným štátom. Rozhodol som sa bojovať za československú demokraciu. Som reprezentantom slobodného a demokratického Československa a nemôžem prijať ako legálnu vládu, menovanú prezidentom Benešom pod nátlakom a terorom.“ Už nasledujúci deň poslal Juraj Slávik do Prahy osobný list štátnemu tajomníkovi ministerstva zahraničných vecí a viacročnému priateľovi Vladimírovi Clementisovi. List je v skutočnosti osobným vyznaním Slávika, akýmsi testamentom jeho životnej filozofie, vychádzajúcej z demokracie a československej slobody.

Ivan Krno – rodák z Myjavy, právnik ktorý stál pri Osuskom v Trianone, potom československý delegát pri Spoločnosti národov, šéf sekretariátu predsedu Spoločnosti národov Louisa Avenola, potom vyslanec v Holandsku a pri Medzinárodnom súdnom dvore v Haagu, po vojne od roku 1946 právny poradca generálneho tajomníka OSN.

Ivan Krno nepracoval v aparáte OSN ako predstaviteľ Československa, bol tam ako medzinárodný právnik a expert a na post právneho poradcu generálneho tajomníka OSN rezignoval z dôvodu odchodu do dôchodku v októbri 1952. Zároveň poskytol médiám vyhlásenie, že do komunistického Československa sa nevráti. Na túto správu odpovedala pražská ČTK: „Je známe, že dr. Krno nebol zástupcom ľudového demokratického Československa v Organizácii Spojených národov. Pôvodne bol vybraný na post

v Sekretariáte OSN vlastizradcom Clementisom. Napriek Krnovým snahám získať si priazeň československých predstaviteľov, niet

Jan Masaryk podpisuje Chartu OSN v San Franciscu, Ivan Krno vpravo, 1945 © JBPF

pochýb o jeho zákernom postoji k republike a jej ľuďom, ako aj o jeho službách americkému imperializmu.“ Na pôde svetovej organizácie ostal Ivan Krno pracovať ako uznávaný expert až do roku 1956. O ďalšej jeho činnosti archívny materiál nehovorí. Nezapojoil sa do tretieho exilového odboja na pôde Ameriky, žil v New Yorku, kde 14. apríla 1961 zomrel.

Po Myjavcovi Krnovi ešte jeden Brezovan – **Ján Papánek**, legionár, ataše vo Washington, konzul v Pittsburgu a spolu s Hurbanom líder československého protifašistického odboja v Amerike. Navyše, ako člen československej delegácie na konferencii 50 krajín v San Franciscu na jar 1945, kde sa založila organizácia svetového mieru a bezpečnosti.

Ján Papánek a Andrej A. Gromyko, 1947 © JBPF

Jeden zo 14 autorov záverečného textu *Charity OSN*, známy vo svete najmä svojím protestom v Bezpečnostnej rade OSN proti komunistickému prevratu v Prahe na jar 1948 a zakladateľ Amerického fondu pre českoslo-

venských utečencov, humanitárnej organizácie, ktorá pomohla naštartovať nový život okolo 150 tisícom utečencov spoza železnej opony.

K Jánovi Papánkovi dovoľte spomenúť ešte jeden rozmer, na ktorý sa vďaka jeho diplomatickej aktivite zabúdalo – ide o jeho vzťah k Štefánikovi a k rodisku. Tento rozmer poznáme z archívneho prameňa v New York Public Library, v ktorom Papánek – v čase ohrozenia demokratickej republiky – varuje pred ustupovaním pred nacizmom a burcuje do boja za slobodu a demokraciu. Je z mája 1938 a z manifestačnej spomienky pittsburských slovenských krajanov na Milana R. Štefánika. Práve v Štefánikovi vidí Papánek symbol boja za slobodu. A nezaprel v sebe ani Brezovana, hrďého na Štefánika i na svoj rodný kraj, keď príhovor zakončil slovami: „Až prídete na Slovensko, iste prídete aj na Bradlo pokloniť sa pri mohyle pamiatke veľkého Štefánika. Pocítite veľkosť chvíle i miesta panujúceho nad celým krajom, kde bola jeho kolíska a kde odpočívajú i jeho telesné pozostatky.“

Moderné slovenské dejiny nadobudli dynamiku začiatkom 20. storočia. Slováci vstúpili na scénu ako politický národ v čase, keď bol v pohybe celý svet. A nezostali bokom. Keďže personifikáciou modernej národnej a štátnej identity sú osobnosti, ktoré ju tvoria, pozeráme sa na minulosť aj cez prizmu ich osudov. A treba dodať, že Štefánik a jeho šesť nasledovníkov, teda minimálne týchto sedem diplomatov, sa vo „veľkej politike“ nestratilo. Ba naopak, osvedčili sa. Pre dnešnú generáciu je inšpiratívne, že rukopis týchto mužov nachádzame pri zásadných a zlomových udalostiach našich i svetových dejín – pri národnom dozrievaní, kreovaní česko-slovenskej štátnosti, Trianone, Spoločnosti národov, Deklarácii Spojených národov, Charte OSN, jednoducho všade tam, kde znel hlas slobody a demokracie.

Na záver dovoľte položiť otázku a odpovedať na ňu. Komu je výstava „Milan Rastislav Štefánik a tí čo ho nasledovali“ určená? Každému kto sa zaujíma o naše moderné dejiny, avšak v prvom rade žiakom a študentom základných a stredných škôl na Slovensku. Je jedným z príspevkov Historického ústavu SAV k Roku Milana R.

Štefánika a verím, že napomôže k poznaniu a pochopeniu našich moderných dejín.

(Uvedený text bol prednesený dňa 20. júla 2020 v Brezovej pod Bradlom na podujatí pri príležitosti 140. výročia narodenia generála Milana Rastislava Štefánika. Autor ho vypracoval v rámci projektu APVV-17-0399 „Z monarchie do republiky. Proces prerodu spoločnosti na Slovensku v európskom kontexte“, riešeného v Historickom ústave SAV.)

Miroslav Mosný 80

V čase bežiacich prázdnin dožil sa 16. júla 2020 osemdesiat rokov Miroslav Mosný, dlhoročný učiteľ telocviku na našej základnej škole. Srdečne mu blahoželáme.

Jubilant, s autorom laudácia, chvíľu pred tréningom ľahkých atlétov v roku 1974.

Jubilant najprv začínal ako pedagóg v Senici na učňovskej škole, pokračoval v Strednom odbornom učilišti geodézie a kartografie Brezová pod Bradlom, a po jeho zrušení koncom šesťdesiatych rokov minulého storočia prešiel do brezovskej základnej školy, v ktorej učil do odchodu na dôchodok pred dvadsiatimi rokmi.

Povinná a spoločensky vážna telesná výchova bola nielen jeho predmetom, ale aj koníčkom, ktorému venoval svoj vyučovací úväzok i čas mimo neho. S kvalifikáciou trénera 2. triedy sa nadmieru venoval ľahkým atlétom, s ktorými dosahoval výsledky na krajskej a celoslovenskej úrovni žiakov, z ktorých to niektorí dotiahli medzi juniorov i seniorov. Tu sú ad hoc viaceré mená: Eva Pagáčová (najvšestrannejšia atlétka), Vladimír Škápik (ako št. žiak zabehol 200 m za 23,1 sek.), Jana Janíková, Jaroslav Ďuriš (prvý slovenský medailista vo vrhoch), Ján Krutý (ako žiak dialka cez 6 metrov, šprint), Ján Fajnor, Štefan Mihočko, Anna Reptová, Rudolf Mayer, Alžbeta Poláčková, František Vizina, Vladimír Guriš (beh na stredné trate, cezpoľný beh, slovenský reprezentant junior), Peter Mrva (šprint, dialka) z mladších Alena Repčíková, najúspešnejší z odchovancov Jozef Repčík (viacnásobný majster Slovenska na 800 m, olympionik)... Jubilanta teší, že v škole má svojho žiaka a nástupcu, úspešného telocvikára, trénera

brezovskej atletickej mlade v celoslovenskom meradle, Miroslava Bôžika.

Autor týchto riadkov spomína aj na spoluprácu s kolegom, keď mu „požičiaval“ niektoré z hádzanárok, najmä pre hody kriketovou loptičkou, šprinty a výšku do súťaže školských družstiev na uznávaných skalických „Záhoráckych hrách mládeže“ v ľahkej atletike. V jednom ročníku sa nám dokonca podarilo zvíťaziť pred uznávanými atlétmi Skalice a Jablonice. Naším, a ďalším členom centrálného výboru TJ Bradlan, dieťaťom bol „Beh víťazstva“, organizovaný každoročne vo viacerých kategóriách v deň oslobodenia mesta 7. apríla.

Okrem výučby v škole a špecialistov na tréningu mal Miroslav Mosný povinnosti aj v Senici ako člen okresného výboru atletického zväzu a funkcionár okresného výboru poľovníckeho zväzu. Aby toho nebolo málo, robil i tajomníka základnej organizácie poľovníckeho zväzu v Brezovej pod Bradlom. V dvoch volebných obdobiach bol poslancom mestského zastupiteľstva. Doma vychoval s manželkou troch synov a podstúpil i nutnú operáciu srdca.

Prajeme nášmu jubilantovi hodne zdravia, radosti v rodine a pokoj v duši.

V dobrej viere kolega
Peter Uhlík

Podakovanie

Chcem sa poďakovať členom DHZ Brezová, konkrétne pánom Ing. Robertovi Bátorovi, Petrovi Juríčkovi a Jánovi Trnavskému, ktorí mi 1. augusta 2020 pomohli dostať sa do bytu, keď sa mi v zámku zalomil kľúč. Odviedli ozaj profesionálnu prácu, za čo im ešte raz ďakujem.

Obedová Alžbeta

V jeden deň odišli dvaja spolužiaci

Hudba bola jej profesiou i vášňou

Učiteľka a interpretka hudby **Olga Kovačičová-Húsková**, zomrela 7. augusta vo veku 82 rokov. Narodila sa 25. mája 1938 v Brezovej pod Bradlom. Jej otec Ján Húška bol známym brezovským husliarom.

Ako pedagogička v základných umeleckých školách pôsobila zosnulá 42 rokov na rôznych miestach (Poprad, Malacky, Myjava, Hodonín, Kyjov). Najdlhšie v rodisku, do ktorého sa natrvalo vrátila po boku manžela Vladimíra – zubného lekára. Učila hru na klavír i sólový spev. Jej žiaci dosiahli pekné úspechy na domácich i zahraničných súťažiach. Tí najlepší pokračovali štúdiom na konzervatóriách a vysokých školách.

Uznanie u odborníkov získala pani Kovačičová nielen za výchovu talentov, ale aj za vlastné umenie. Viac ako polstoročie uchovávala brezovskú verejnú klavírnymi kon-

certami hlavne na tradičných hudobných či spomienkových podujatiach v Národnom dome Štefánikovom.

Ale ona vynikala aj v ďalších aktivitách. Zohrala nezastupiteľnú úlohu pri príprave, organizácii a priebehu prelomových osláv 700. výročia Brezovej pod Bradlom (1962). Odbornosťou a skúsenosťami z folklóru významne asistovala pri zrode FS Brezová (1966). Vášnivý vzťah k ľudovej piesni pretavila do knihy Piesne z Brezovej (1986). Napísala dielo o organárovi Martinovi Šaškovi a jeho rode (2006), za ktoré bola ocenená aj slovenskou genealogicko-heraldickou spoločnosťou. Je to dosť dôkazov na to, aby sme jej boli vďační za príkladný vzťah k rodisku a dedičstvu predkov.

Češť jej pamiatke!

Bol plnokrvným Brezovčanom

Ján Nosko Kašovský sa narodil v Brezovej pod Bradlom 8. augusta 1938 a zomrel deň pred 82. narodeninami. Po matke pochádzal z rodiny Osuskej. Hoci bol pravým a v mnohom i zaslúžilým Brezovčanom, pracoval po celý produktívny život ako samostatný technický pracovník na vývoji a skúškach armatúr v Myjave. Z Kašovej v Baranci do Slovenskej armatúrky cestoval denne štyridsať rokov.

Od mladosti bola jeho koníčkom história, turistika, práca okolo domu a v sade. V osemdesiatych rokoch minulého storočia prebral po svojom učiteľovi Ondrejovi Senkovi úlohu značkára malokarpatských chodníkov. Začal robiť aj predsedu klubu turistov.

Aj nás zblížili aktivity v prírode a cesty do vrchov. Hlavne však zosnulého vzťah k deťom a jeho pedagogické schopnosti. Využil sme ich v desiatkach projektov, ktoré sme spolu pre turistický oddiel mládeže pripravili. Aj preto na „ujca Kašovského“ spomína viac žiakov, ako na niektorých učiteľov.

A činil sa aj ako dôchodca. Bol predsedom MO SZPB a programovým vedúcim výletov klubu dôchodcov. Spolupracoval na príprave prednášok pre miestnych členov Spoločnosti M. R. Štefánika a v sprievodcovskej činnosti pre návštevníkov Bradla. Dedičstvo otca zachovával záznamom starých chotárných názvov a ich predpokladaného pôvodu.

Pre rodnú Brezovú vykonal v živote veľa dobrého. Češť jeho pamiatke!

Peter Uhlík

MESTSKÁ KNIŽNICA

Výpožičné hodiny Mestskej knižnice Brezová pod Bradlom v mesiaci august:

Pondelok: 10.00 – 12.00 h. 12.30 – 16.00 h.
 Utorok: 10.00 – 12.00 h. 12.30 – 16.00 h.
 Streda: ZATVORENÉ
 Štvrtok: 10.00 – 12.00 h. 12.30 – 16.00 h.
 Piatok: 10.00 – 12.00 h. 12.30 – 16.00 h.
 Sobota: ZATVORENÉ

KALENDÁRIUM

● **Lichardus, Branislav** – učiteľ, historik (nar. 15. 2. 1904 vo Vyšnej Boci, zomrel 25. 7. 1975 v Bratislave – 45. výr. úmrtia). V septembri 1923 nastúpil do školskej služby v Palúdzke, potom pôsobil na Brezovej, kde sa v roku 1927 oženil s Brezovankou Zuzanou rod. Dankovou. Z Brezovej sa vrátil v roku 1933 opäť do Palúdzky. Po vojne si doplnil pedagogické vzdelanie, roku 1957 získal na Vysoké škole pedagogickej titul promovanej historik. Aktívne pôsobil aj politicky, v medzivojnovom období podporoval názory Dr. Milana Hodžu. Počas pôsobenia v Palúdzke a na Brezovej bol aktívnym členom Zväzu slovenského učiteľstva a členom Spevákkeho zboru slovenských učiteľov. Počas pôsobenia na Starej Turej sa zapojil do ilegálnej protifašistickej činnosti a spolu s Jánom Slávikom a Milošom Uhrm zakladali v podjavorinskom kraji partizánske odbojové hnutie. Spolu s manželkou Zuzanou zabezpečoval už roku 1943 materiálne vybavenie – lieky, šatstvo, mapy – pre sovietskych vojakov utekajúcich zo zajateckých táborov. Aj počas SNP hral B. Lichardus v kraji dôležitú úlohu, predovšetkým ako spoľahlivá spojka a informátor partizánov. Podľa svedectva ľudí, ktorí s učiteľom pracovali, bol človekom čestným a priamym, ktorý svojou pedagogickou a organizačnou prácou formoval v mládeži kladný vzťah k slovanstvu a národnej hrdosti.

● **Šaško, Vladimír Gustáv** – klavírny virtuóz, hudobný skladateľ (nar. 26. 8. 1875 na Brezovej – 145. výr. nar., zomrel 27. 9. 1975 v USA). Bol jedným z vnukov organára majstra Šaška. Zmysel pre krásu, cit v rukách a hudobný sluch zdedil po predkoch. Od malíčka hral na rôzne hudobné nástroje, no najviac ho priťahoval klavír. Usadil sa v Chicagu, kde koncertoval, komponoval a učil na konzervatóriu Musical College. Vladimír G. Šaško vychoval v USA mnoho klavírnych virtuózov.

● **Štefánik, Milan Rastislav** – diplomat, vedec, vojak (nar. 21. 7. 1880 na Košariskách pri Brezovej – 140. výr. nar., zomrel 4. 5. 1919 vo Vajnorochoch pri Bratislave). M. R. Štefánik patrí medzi najvýznamnejšie osobnosti moderných národných dejín. Jeho otec Pavel Štefánik patril k popredným národne orientovaným evanjelickým kňazom. Matka Albertína, rod. Jurenková, bola dcérou brezovského notára. Milan bol ich šieste dieťa. Po skončení brezovskej ľudovej školy odišiel na rok (1889) do Šamorína, gymnázium navštevoval v Sarvaši 1894 – 1898. V Prahe absolvoval na Karlovej univerzite vysokoškolské štúdiá so zameraním na matematiku a hviezdárstvo. Doktorát z filozofie získal tiež v Prahe (1904) a tu sú začiatky jeho organizačnej a publikačnej činnosti. Bol členom i predsedom akademického spolku Detvan, publikoval v Hlase i Čase. V Prahe v ňom dozrelo presvedčenie o nevyhnutnosti rozbitia monarchie a vytvorenia spoločného štátu Slovákov a Čechov. Ďalších desať rokov

života Štefánika možno nazvať „hviezdny obdobím.“ Začal ako asistent slávneho astrofyzika J. Janssena na observatóriu v Meudone, nasledovali pozorovania na vrchole Mont Blancu, v Španielsku, Turkestane, Tahiti, Brazílii, Ekvádore i v Maroku. Pobyt v zahraničí vo francúzskych službách mali okrem vedeckého aj diplomatický podtext. Dôkazom úspešnosti v diplomatickej oblasti bolo udelenie najvyššieho francúzskeho vyznamenania – Rádu rytiera Čestnej légie roku 1914. Vojenská a diplomatická činnosť M. R. Štefánika sa plne rozvinuli počas prvej svetovej vojny. Najprv ako francúzsky občan vstúpil do služieb letectva. Vrodený diplomatický takt, osobné kontakty a názory Štefánika neostali bez povšimnutia T. G. Masaryka a jeho najbližších spolupracovníkov. Okamžite ho zapojili do vedenia zahraničného odboja. Stal sa zakladateľom a podpredsedom Národnej rady československej (1916). Nasledovalo oficiálne poslanie v Rusku, kde spolu s generálom Janinom organizoval vytvorenie československej legionárskej armády. Podobnou úlohou bol poverený v Taliansku. Zvláštne poslanie mala Štefánikova misia v USA roku 1917. Išlo o nábor dobrovoľníkov slovenského a českého pôvodu (za súhlasu prezidenta W. Wilsona). Výsledkom bol trojtisícový zbor presunutý do Európy, ktorý sa stal súčasťou československých légii vo Francúzsku. Diplomatický úspech dosiahol Štefánik aj v Taliansku. 21. apríla 1918 signaloval za národnú radu s premiérom V. Orlandom zmluvu, ktorú možno pokladať za prvý medzinárodný akceptovaný dokument uznania vlády vtedy ešte neexistujúceho Československa. Po skončení vojny plnil Štefánik významnú úlohu na Sibíri. Zabezpečoval repatriáciu československých ruských legionárov. Domov, do nového štátu, ktorého vzniku zasvätil všetko úsilie, sa vracal lietadlom na začiatku mája cez Taliansko. Po páde lietadla neďaleko Bratislavy tragicky zahynul 4. mája 1919.

● **Tvarožek, Tomáš** – bankový úradník, poverenik SNR (pseudonym Jano Lipnický, nar. 21. 12. 1892 na Brezovej, zomrel 20. 7. 1945 v Bratislave, pochovaný na Brezovej – 75. výr. úmrtia). Po vzniku ČSR sa zúčastnil reorganizácie slovenského peňažníctva, zaslúžil sa o vybudovanie siete sporiteľní na Slovensku a koncentrácie slovenských bánk. Svoj odpor proti fašistickému režimu na Slovensku počas druhej svetovej vojny proklamoval odbojovou aktivitou. Pomáhal najmä českým vlastencom pri prechode z protektorátu na Slovensko a ďalej do zahraničia. Koncom augusta 1944 sa zúčastnil priprav SNP na Brezovej, od septembra 1944 pôsobil v Banskej Bystrici. Politicko-stranícky život T. Tvarožka bol krátky. Bol spoluzakladateľom, členom predsedníctva i hospodárom Demokratickej strany. Bol aj členom výboru Spolku československých sporiteľní a predsedom jeho slovenského odboru. Roku 1945 bol vyznamenaný Radom SNP a Československým vojnovým krížom 1939. Napísal prácu Sporiteľníctvo a Slovensko (1923).

● **Závodný, Ján** – filmár (nar. 26. 7. 1890 na Brezovej – 130. výr. nar., zomrel 18. 2.

1980 v Chicagu). Ján Závodný patrí medzi priekopníkov slovenskej kinematografie. Roku 1908 odišiel so strýkom do USA, kde pracoval ako stolár v dielni na výrobu klavírov a pián. Na pôde USA sa zapojil do krajanského slovenského života. Podieľal sa na vytvorení Slovenskej divadelnej spoločnosti. Podporoval finančne vznik a fungovanie folklórneho súboru Brezová v Chicagu. Znalosti z filmovej techniky získal v Chicagu ako samouk. Roku 1920 založil s bratmi Siakelovcami a S. Tvarožkom americko-slovenskú spoločnosť Tatra Film Corporation, s ktorou prišiel roku 1921 na Slovensko a zúčastnil sa na tvorbe prvého hraného slovenského filmu Jánošík. Film natáčali v Biatnici, Gaderskej doline, Mošovciach a v Šútove, interiéry v pražských ateliéroch. Po rozpade filmovej účastinnej spoločnosti sa stal film Jánošík jeho majetkom a roku 1970 ho daroval Slovenskému filmovému ústavu v Bratislave. Jánošík mal premiéru roku 1921 v Grand Bio Univerzum v Žiline, v Prahe a v Chicagu. Od roku 1981 je tento film súčasťou Zlatého fondu slovenských filmov.

Ján Závodný natočil svoj druhý film na Slovensku roku 1970. Išlo o dvojhodinovú farebnú zvukovú snímku Slovensko dnes, určenú pre amerických krajanov.

Spracovala: A. Fedorová

INZERCIA

•
Predám trojizbový byt v pôvodnom stave na Sídlišku D. Jurkoviča. Volať na číslo: 0911 440 445

•
Predám 3-izbový byt v Brezovej pod Bradlom. Info 0905 747 647

ŠPORT

Brezovský šach: CVČ Brezová pod Bradlom na striebornom stupienku

Por.	Družstvo	4. liga	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	TB1	TB2	TB3
1	ZŠK Vrbové A		*	2½	3½	3½	4½	4½	5	5	4	3½	4	4	31	44	0
2	CVČ Brezová pod Bradlom		2½	*	4	2½	2½	4	4½	3½	3½	4	3	3	27	37	0
3	ŠO Spartak Myjava		1½	1	*	1	0	4	4½	3½	3½	3½	4½	3½	21	30,5	0
4	Šachový klub Holíč B		1½	2½	4	*	2½	1	4	3	2½	3	3½	2½	19	30	0
5	CVČ Senica B		½	2½	5	2½	*	2½	2½	3	3½	2½	1	4	17	29,5	0
6	ŠK Nafta Gbely C		½	1	1	4	2½	*	2	2½	2½	2½	3½	4	13	26	0
7	ŠK Kúpele Piešťany C		0	½	½	1	2½	3	*	3½	2½	2½	2	3½	12	21,5	0
8	ŠK Skalica C		0	1½	1½	2	2	2½	1½	*	2	3½	5	4½	10	26	0
9	ZŠK Vrbové B		1	1½	1½	2½	1½	2½	2½	3	*	3½	2½	1½	10	23,5	0
10	ŠK Štefanov		1½	1	1½	2	2½	2½	2½	1½	1½	*	3	3½	9	23	0
11	ŠK Kamenár Chtelnica		1	2	½	1½	4	1½	3	0	2½	2	*	2½	8	20,5	0
12	ŠO Kopčany		1	2	1½	2½	1	1	1½	½	3½	1½	2½	*	5	18,5	0

CVČ Brezová po 11. kole

Po poslednej 4. fáze uvoľňovania ekonomiky (20. mája) svitla nádej na dohranie jednotlivých šachových súťaží. Svetlo na konci tunela sa však objavilo až 3. júna, kedy Športovo-technická komisia SR odporučila Krajskému výboru šachového zväzu v Trnave dohrať regionálne súťaže. Kraj s týmto odporúčaním súhlasil a zároveň vypísal oficiálne určené náhradné termíny. Brezovskí šachisti tak mohli konečne dohrať záverečné 11. kolo. V poslednom termíne (14. júna) cestovali šachisti spod Bradla do Chtelnice, ktorá okupovala spodné vody tabuľky. Brezovania boli v tomto dueli papierovým favoritom a mali v hre skvelé 2. miesto v tabuľke, čo sa im aj v konečnom dôsledku podarilo, aj keď to bolo tesné (2 : 3). Partie nevyšli **Tomášovi Peričkovi** a **Petrovi Hanzlúvkovi**, naplno však zabrali **Lubica Škápiková**, **Pavol Perička** a **Branislav Škápik**. Vznikla tak zaujímavá situácia. Pred posledným kolom už istý víťaz súťaže z Vrbového podľa neoficiálnych vyjadrení nemá záujem o postup do vyššej súťaže. Tým pádom by mala prislúchať zelená karta práve druhým Brezovanom, ktorí by mohli prvýkrát v histórii okúsiť túto ligu. S najväčšou pravdepodobnosťou sa tak však nestane, nakoľko práve dôvod Vrbového ako aj Brezovej môže byť v nedostatku ďalších hráčov, ktorí by dokázali konkurovať skúsenejším súperom.

Bilancovanie uplynulej sezóny.

• Štatistika družstva:
2. miesto **CVČ Brezová pod Bradlom** – odohralo 11 zápasov (8 výhier / 3 remízy / 0 prehíer), celkovo 27 bodov, skóre 37 bodov. —
• Individuálne štatistiky jednotlivcov:
1. **Tomáš Perička** – odohral 4 partie (2 výhry / 1 remíza / 1 prehra), celkovo 2,5 bodu;
2. **Juraj Sadloň** – odohral 10 partii (2 výhry / 6 remíz / 2 prehry), celkovo 5 bodov;
3. **Peter Hanzlúvka** – odohral 3 partie (0 výhier / 1 remíza / 2 prehry), celkovo 0,5 bodu;
4. **Marcel Špaček** – odohral 1 partiu (1 výhra / 0 remíz / 0 prehíer), celkovo 1 bod;
5. **Lubica Škápiková** – odohrala 7 partii (5 výhier / 2 remízy / 0 prehíer), celkovo 6 bodov;
6. **Pavol Perička** – odohral 7 partii (6 výhier / 0 remíz / 1 prehra), celkovo 6 bodov;
7. **Branislav Škápik** – odohral 6 partii (3 výhry / 1 remíza / 2 prehry), celkovo 3,5 bodu;

8. **Matúš Sadloň** – odohral 5 partii (5 výhier / 0 remíz / 0 prehíer), celkovo 5 bodov;
9. **Zdeno Brath** – odohral 3 partie (2 výhry / 1 remíza / 0 prehíer), celkovo 2,5 bodu;
10. **Stanislav Děšť** – odohral 5 partii (4 výhry / 1 remíza / 0 prehíer), celkovo 4,5 bodu;
11. **Václav Švarc** – odohral 4 partie (0 výhier / 1 remíza / 3 prehry), celkovo 0,5 bodu.

Zdroj: www.chess.sk

Autor: RNDr. Peter Brunovský, PhD.

Bežci z Brezovej

■ 13. 6. 2020 „Beh o Malatinskú trnku“
Malá Vrbka CZ 6,4 km (104 pretekárov)

• Andrea Borovská /ženy nad 35 r./
2. miesto 27:49 min
• Margita Varmužová /ženy nad 45 r./
5. miesto 37:16 min
• Ján Varmuža /muži nad 65 r./
6. miesto 37:16 min

■ 20. 6. 2020 „Beh Moravským Pískem“
Moravský Písek CZ 6 km (112 pretekárov)

• Margita Varmužová /ženy nad 55 r./
4. miesto 34:15 min
• Ján Varmuža /muži nad 65 r./
5. miesto 34:16 min

■ 21. 6. 2020 „Beh Zábudišovou“
Bošáca 5,3 km (53 pretekárov)

• Margita Varmužová /ženy nad 40 r./
2. miesto 33:03 min
• Ján Varmuža /muži nad 50 r./
6. miesto 33:42 min

■ 28. 6. 2020 „Beh Filipovským údolím“
Javorník CZ 10 km/5 km (154 pretekárov)

• Margita Varmužová /ženy nad 55 r./ 5 km
3. miesto 28:25 min
• Ján Varmuža /muži nad 65 r./ 10 km
5. miesto 1:00:06 hod

■ 4. 7. 2020 „CUTT Bíle Karpaty“
Vápenky CZ horský beh (198 pretekárov)

Stredná trasa - 24 km/1000 m prevýšenie:

• Ján Gološinec /kat. muži/

8. miesto 2:04:00 hod
• Andrea Borovská /kat. ženy/
3. miesto 2:18:00 hod
• Čestmír Kračmar /kat. muži/
69. miesto 3:15:00 hod

Krátka trasa - 18,5 km/680 m prevýšenie:

• Margita Varmužová /kat. ženy/

11. miesto 2:27:00 hod

• Ján Varmuža /kat. muži/

23. miesto 2:27:00 hod

■ 11. 7. 2020 „Novolhotská pětka“
Nová Lhota CZ 5 km (111 pretekárov)

• Margita Varmužová /ženy nad 55 r./

7. miesto 29:33 min

• Ján Varmuža /muži nad 65 r./

6. miesto 29:33 min

■ 5. - 11. 7. 2020 „Moravský ultramaratón“
Lomnice CZ 7 maratónov za 7 dní (228 pretekárov)

• Martin Plačko /kat. muži/ - 7 maratónov

3. miesto 301 km/24:02:22 hod

• Gabriela Plačková /kat. ženy/ - 3 maratóny

2. miesto 129 km/12:34:38 hod

■ 11. 7. 2020 „Beh okolo Tematínu“
Modrovka 14 km (88 pretekárov)

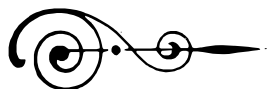
• Zuzana Hošťáková /kat. ženy/

8. miesto 1:45:41 hod

■ 18. 7. 2020 „Kuchynský RunDAL“ Kuchyňa 12 km/6 km (289 pretekárov)

- Andrea Borovská /ženy nad 40 r./ 12 km
1. miesto 54:24 min
- Ján Varmuža /muži nad 60 r./ 12 km
5. miesto 1:15:10 hod
- Maroš Závodný /muži do 40 r./ 6 km
23. miesto 37:22 min
- Margita Varmužová /ženy nad 60 r./ 6 km
2. miesto 37:33 min

Ján Varmuža

CIRKEVNÉ OZNAMY

- **9. 8. (9. nedeľa po Sv. Trojici) 10.00 hod.** hl. služby Božie. **14.00 hod.** nešporné bohoslužby v zborovej sieni na fare.
- **16. 8. (10. nedeľa po Sv. Trojici) 10.00 hod.** hl. služby Božie, nedeľa pokánia, v rámci bohoslužieb bude prislúžená velebná sviatosť Večere Pánovej.
- **23. 8. (11. nedeľa po Sv. Trojici) 10.00 hod.** hl. služby Božie. **14.00 hod.** nešporné bohoslužby v zborovej sieni na fare.
- **30. 8. (12. nedeľa po Sv. Trojici)** Ekumenické služby Božie v rímsko – katolíckom kostole **10.00 hod.** Služby Božie budú spojené s pozhnaním detí a pedagógov pri príležitosti začiatku nového školského roka.
- **6. 9. (13. nedeľa po Sv. Trojici) 10.00 hod.** hl. služby Božie. **14.00 hod.** nešporné bohoslužby v zborovej sieni na fare. **15.00 hod.** Spoločenstvo evanjelických žien v zborovej sieni.
- **13. 9. (14. nedeľa po Sv. Trojici)** Zborový deň v Matejkovej spojený so spoločným obedom. Začiatok o **10.00 hod.** službami Božími v prírode.

Zmena oznamov vyhradená!

Ev. a. v. farský úrad

SPOMÍNAME

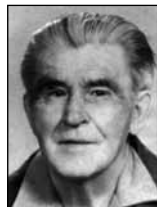
Dňa 20. júna sme si pripomenuli smutné 4. výročie, čo nás navždy opustil náš milovaný manžel, otec a starý otec **Risto Petkovský**. S láskou spomínajú manželka s deťmi a rodinami. Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

(Z technických príčin nebola spomienka uverejnená v minulom čísle, za čo sa ospravedlňujeme.)

Dňa 26. 6. 2020 sme si pripomenuli 3. výročie, čo nás navždy opustila naša drahá mamička, babka a prababka **Anna Cigánková**. Kto ste ju poznali a mali radi, spomínajte s nami.

Dcéra a syn s rodinami.

Dňa 26. júna 2020 sme si pripomenuli 1. smutné výročie úmrtia našej drahej mamy, starej a prastarej mamy **Ludmily Buksovej**, r. Dankovej, a 22. júna nedožité 90. výročie jej narodenia a zároveň si pripomíname 25. výročie úmrtia, 10. januára 2020 nášho drahého otca, starého a prastarého otca **Jozefa Buksu**. Za tichú spomienku ďakujeme všetkým, ktorí ste ich poznali. S láskou a úctou spomína dcéra Anna a syn Ján s rodinami.

Dňa 1. júla 2020 uplynulo 30 rokov, čo nás n a v ž d y opustil náš otec, starý otec a strýko pán **Štefan Kováčiný** a zároveň si pripomíname deň 19. máj 2020, kedy uplynulo 6 smutných rokov, čo nás navždy opustila naša mama, stará mama a teta, pani **Anna Kováčiná**, rod. Šimková. Kto ste ich poznali, spomínajte s nami. S láskou a úctou syn Štefan s rodinou.

Dňa 18. 7. 2020 sme si pripomenuli 6 rokov, čo nás navždy opustil náš drahý manžel, otec a dedko **Štefan Gavurník**. S láskou a úctou spomína manželka, synovia, vnuk a ostatná rodina.

Dňa 28. 7. 2020 sme si pripomenuli 20 rokov, čo nás navždy opustila naša drahá mama, stará mama a prastará mama **Judita Barbušáková**. S láskou a úctou spomínajú deti, vnúčatá a pravnúčatá.

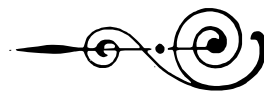

18. júla 2020 sme si pripomenuli 9 smutných rokov, čo nás navždy opustil náš milovaný manžel, otec a starý **Ján Sivák**. S láskou spomínajú manželka, dcéry s rodinami a ostatná rodina. Kto ste ho poznali a mali radi, venujte mu, prosím, tichú spomienku.

Dňa 25. 7. 2020 uplynulo 10 rokov, čo nás navždy opustila naša drahá manželka, mama, krstná mama, babka **Veronika Babiarová**. Kto ste ju poznali, venujte jej tichú spomienku. S láskou a úctou na ňu spomínajú manžel, syn Marek s rodinou, syn Ján s rodinou, dcéra Veronika s manželom a celá rodina.

Dňa 21. 9. 2020 si pripomenieme 4. smutné výročie, čo nás navždy opustil náš drahý manžel, otec, svokor, švagor, starý, priateľ a príbuzný, p. **Jozef Polák**. S láskou v modlitbách spomína manželka, syn s rodinou, vnúčatá, zať a ostatná rodina.

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

Uzavreli manželstvo:

Vladimír Roman, Lenka Vašková
Róbert Šimončíč, Zdenka Valachovičová
Martin Sečka, Vlasta Matušovičová

Zomreli:

Mgr. Vladimír Petrovič, 86 rokov
Mgr. Anna Pavelková, r. Koláriková, 79 r.
Anna Chvaštulová, rod. Šulovská, 76 rokov
Anna Jakešová, rod. Slezáková, 74 rokov
Ján Cíсар, 71 rokov

Narodili sa:

Adriana Toráčová
Amélia Pavličová
Liliana Bučányová
Violetta Vajkúny
Mário Bello
Samuel Slezák
Lukáš Jančík
Teodor Považanec

Novinky spod Bradla - informačný mesačník mesta Brezová pod Bradlom

Vydáva Mesto Brezová pod Bradlom, Nám. gen. M. R. Štefánika 1, 906 13 Brezová p. Br., IČO: 309 443, e-mail: mesto@brezova.sk. Redakčná rada: A. Fedorová, G. Plačková, J. Kazičková, T. Malková, J. Reptová. Zodpovedný redaktor: Matúš Valihora, tel.: 0915 878 006. Redakcia si vyhradzuje právo príspevky skrátiť, redakčne upraviť, neuverejniť. Zodpovednosť za obsah písomných a fotografických materiálov nesú autori. Vydavateľ nezaručuje pravdivosť informácií obsiahnutých v platenej inzercii. Zlom: LINEA grafická dielňa s.r.o., Brezová pod Bradlom. Tlač: gh studio, Senica. Náklad 2100 kusov. Povolené pod č. 3/93 OU Senica. Uzávierka 20. v každom mesiaci. ISSN 1337 - 6101, EV 2892/09.